

kl. 2030.

Statsminister Willochs tale for Kinas statsminister
Zhao Ziyang under middag på Akershus 12. juni 1984

Ærede Statsminister,
Ærede kinesiske gjester,
Mine damer og herrer

Det er en meget stor ære og glede for Den norske regjering og meg personlig å kunne ønske Dem, herr statsminister, og Deres følge hjertelig velkommen til denne aften på Akershus Slott. For oss er dette en helt spesiell begivenhet. Det er første gang Norges regjering har det privilegium å se Kinas statsminister på offisielt besøk her i landet.

Vi kan i år feire et 30-års jubileum for opprettelsen av fullverdige diplomatiske forbindelser mellom Folkerepublikken Kina og Norge. I historisk perspektiv er en generasjon en kort tid. Likevel har det i denne periode på en rekke områder funnet sted en omfattende utbygging av forbindelsene mellom våre to land og folk. Det har vært en spesielt løfterik utvikling siden besøket her i Norge i 1980 av daværende utenriksminister Huang Hua og det norske statsministerbesøk i Kina senere samme år.

Ærede statsminister, vi er stolte over å se Dem hos oss, som representant for verdens folkerikeste nasjon med en av verdens eldste og mest beundrede og tradisjonsrike kulturer. Som en av hovedarkitektene for Kinas fremtidsrettede politikk, har De, sammen med Deres regjeringskolleger, satt Dem meget høye mål. Vi er imponert over de fremskritt som er gjort. Det er vårt inntrykk at Kina allerede er kommet langt i arbeidet med å bygge opp et sosialt, økonomisk og organisatorisk fundament for en grunnleggende moderniseringsprosess.

Den side av Kinas moderniseringsbestrebelser som utenverdenen naturlig nok først og fremst retter oppmerksomheten mot, er den åpne dørs politikk. Økende samkvem med utenverdenen vil gi viktige bidrag til en rask modernisering, i en tid preget av rivende teknologisk utvikling.

Selv om forholdene og forutsetningene er meget forskjellige i våre to land, er det nærliggende å peke på at den åpne dør også har vært sentral for den norske moderniseringsprosessen. For å dra nytte av andres erfaringer og utvikle egen ekspertise, har vi satset mye på skoling og utdanning. Dette er også et prioritert felt innen vårt teknisk-økonomiske samarbeid med Folkerepublikken Kina. Flere samarbeidsfelter mellom våre to land har allerede pekt seg ut, der kontakter er vel etablert og fremtidsutsiktene oppmuntrende.

Tradisjonelt har skipsfart vært et hovedelement i de økonomiske forbindelser mellom våre to land. Samarbeidet på dette område er inne i en gledelig utvikling. Norske redere har kontrahert forsyningskip fra kinesiske verft, det forhandles om produksjonssamarbeid på skipsutstyrs-sektoren og det er inngått en avtale om etablering av et rederisamarbeid. Denne aktivitet kommer i tillegg til Kinas mangeårige bruk av norske skip og befraktnings-tjenester.

Jeg har, herr statsminister, valgt å dvele ved de økonomiske sider av våre forbindelser, bl.a. fordi disse spørsmål har en viktig plass i Deres besøksprogram. Etter eget ønske har De tidligere i dag hatt samtaler med norske industriledere og i går besøkte De Statfjord-feltet. Deres besøksprogram illustrerer samtidig mulighetene for et fortsatt og fruktbart norsk-kinesisk økonomisk samarbeid. Allerede gjennom flere år har norske selskaper og institusjoner vært engasjert i et nært samvirke med Kina på petroleumsområdet, og vi håper og tror på en videre utvikling av dette. Vi konstaterer også med tilfredshet at Lubuge vannkraftprosjekt i Verdensbankens regi, som Norge deltar i finansieringen av, er i ferd med å bli realisert.

Den internasjonale situasjon viser i dag atskillige bekymringsfulle trekk med farlige motsetninger mange steder i verden. Forholdet mellom supermaktene er inne i en vanskelig periode. Situasjonen understreker nødven-

digheten av å nå frem til konkrete resultater i arbeidet for nedrustning, under den klare forutsetning at intet land eller noen gruppering må få noen avgjørende verdensomfattende overmakt, fordi slik overmakt kan bli en trussel mot freden. Det gjelder både kjernefysiske og såkalte konvensjonelle våpen. I dette arbeid har verdens nasjoner et felles ansvar. Det er i Norge et bredt engasjement i arbeidet for rustningskontroll og nedrustning - vel å merke balansert nedrustning. Vi setter i vårt land stor pris på den økte vekt som Kina tillegger betydningen av det internasjonale nedrustningsarbeid.

Rent geografisk sett er det en meget betydelig avstand mellom Deres land, herr statsminister, og vårt. Men avstanden er ikke større enn at vi har en felles nabo. Og vi har med tilfredshet merket oss at Kina viser stadig større interesse for utviklingen i og samarbeid med Vest-Europa.

Naboskapet med en supermakt understreker også Norges avhengighet av en nøktern sikkerhetspolitikk. Vi ser Vest-Europa som en viktig pillar i det nord-atlantiske fellesskap og den vestlige forsvarsallianse. Gjennom deltagelsen i NATO og det integrerte forsvarssamarbeid trygger vi vårt lands fred i frihet. Det er naturlig for Norge å legge vekt på å styrke enigheten og samholdet i denne allianse, som vår sikkerhet er avhengig av. Vi ser

dette som en del av en realistisk fredspolitikk, som vi forener med en aktiv dialog og omfattende samarbeid med andre land, i en verdenssituasjon hvor vi ser med glede at Kina spiller en stadig viktigere rolle.

Våre to land er på mange måter svært forskjellige, både med hensyn til størrelse, befolkning, samfunnssystem og historisk og kulturell bakgrunn. Men grunnleggende politiske målsetninger er de samme, nemlig å sikre våre lands sikkerhet og uavhengighet og å legge forholdene til rette for sosial og økonomisk fremgang. Vi er også overbevist om at en mer personlig kontakt over landegrensene bidrar til større forståelse mellom folk og nasjoner. På denne bakgrunn vil jeg gjerne, herr statsminister, få gi uttrykk for at jeg har satt meget stor pris på de overmåte interessante samtaler som vi hadde i formiddag. Deres besøk i Norge bidrar i høy grad til å styrke samarbeidet mellom våre to land. La meg derfor få foreslå en skål for Dem, herr statsminister, for Deres helse og for en fortsatt fremgangsrik utvikling av de gode forbindelser mellom Kina og Norge.